

# Benificirani staž u slatkovodnom ribarstvu

Poslovno udruženje slatkovodnog ribarstva Jugoslavije Kornat export-import Zagreb pokrenulo je u toku 1975. godine akciju za priznavanje beneficiranog radnog staža radnicima na ribnjacima, otvorenim vodama i manipulacijama, jer se ti poslovi smatraju vrlo teški i štetni po ljudsko zdravlje. O beneficiranom radnom stažu ribara bilo je i ranije mnogo govora kako na našim ribarskim organizacijama, tako i u Udruženju i forumima sindikata, socijalnog osiguranja i sekretarijata za rad. No, tome se problemu nije prišlo sa punom ozbiljnošću i odgovornosti. Glavna prepreka bila je izrada elaborata oko obrade radnih mjesta za koja se predlaže beneficirani radni staž. Sada su svi problemi prevladani i donesena je odluka da se ovo pitanje riješi. Izrada elaborata za beneficirani radni staž povjerena je Zajednici instituta i zavoda zaštite na radu — Institutu za sociologiju i psihologiju rada Niš. To je bio ogroman posao i zahtijevao je niz pokazatelja i podataka koje smo morali dostaviti da bi institut mogao obraditi elaborat za beneficiranje radnog staža.

Za beneficiranje su predviđena slijedeća radna mjesta:

1. Ribar na ribnjaku,
2. Ribar na otvorenim vodama,
3. Radnik u prodaji i manipulaciji ribom,
4. Čuvar ribnjaka i
5. Mašinista — traktorista.

Institut za sociologiju i psihologiju rada, nakon niz predradnji, izradio je ovaj elaborat sa svim potrebnim pokazateljima. Na izradi elaborata radila je kompletna ekipa stručnjaka instituta, sastavljena od liječnika medicine rada i ostalih medicinskih stručnjaka, sociologa, psihologa, pravnika i ekonomista. Elaborat za beneficiranje radnog staža uvezen je u knjigu sa preko 126 stranica.

Na osnovu kompletno analiziranih štetnosti, opasnosti i apsentizma na radnim mjestima, kao i na osnovu posljednjih sistematskih pregleda radnika, mišljenje stručnjaka je da ribarski radnici imaju uslove za priznavanje radnog staža sa uvećanim trajanjem.

Ekipa stručnjaka Instituta pri analiziranju i obradi dobivenih podataka došla je do zaključka da se u toku radnog procesa, stalno javljaju povećane štetnosti i opasnosti, koje se i pored zaštitnih mjera poduzetih i sprovedenih od strane radne organizacije, ne mogu u potpunosti otkloniti.

Predložena radna mjesta i pored svih primjenjenih tehničkih, medicinskih i drugih mjera izložena su nepovoljnim mikro i makro klimatskim uslovima (neujednačene temperaturne razlike, permanentna vlažnost itd.).

- stalna izloženost mehaničkim povredama,
- permanentna izloženost hladnoći za vrijeme zimskog i toploti za vrijeme ljetnog perioda,

— zapašenost zraka kemikalijama za vrijeme kretanja ribnjaka,

— nefiziološki položaj tijela pri radu (pretjerano dinamo-statičko naprezanje, visoka opterećenost senzornog aparata i motoričkog sistema, visoka vazokonstrukcija i vezodilatacija perifernih krvnih sudova, kao posljedica klimatskih promjena, fiziološko naprezanje organizma uslijed fizičkih naprezanja i specifičnih uslova rada.

Posebno je konstatirano da su ribar na ribnjaku i ribar na otvorenim vodama sa vrlo teškim uslovima rada, pa se predlaže da se u odnosu na radnika u prodaji i manipulaciji ribom, čuvara ribnjaka i mašinistu — traktoristu, prizna veća bonifikacija radnog staža.

Određene elaborate dostavilo je Poslovno udruženje Saveza zajednica penzionog i invalidskog osiguranja Jugoslavije Beograd sa prijedlogom da se beneficirani staž što prije prizna.

Nakon podugog mirovanja Savez zajednica penzionog osiguranja izvijestio je Poslovno udruženje slatkovodnog ribarstva (svojim pismom broj 02-12 od 23. jula 1976.) da je:

Shodno odredbama člana 7 tačke 1 i 2 Društvenog dogovora o beneficiranom stažu predstavnici službi zajednica penzionog i invalidskog osiguranja su na sastanku održanom 2. VII 1976. godine pored ostalog utvrđivali rokove u postupku razmatranja zahtjeva za utvrđivanje radnih mjesta sa uvećanim stažom.

Tom prilikom je konstatirano, da je zahtjev za utvrditi dostavljen ostalim zajednicama Republika i Pokrajina. U vezi sa tim traže da što prije dostavimo zahtjeve sa stručnom dokumentacijom drugim zajednicama, kako bi se obezbijedio istovremen rad u svim zajednicama u smislu DD iz ove oblasti i omogućilo usaglašavanje ocjena i prijedloga zajednica za rješavanje tog zahtjeva.

Poslije toga smo bili prisiljeni prepisivati i uvezivati potreban broj primjeraka za sve ostale zajednice penzionog i invalidskog osiguranja. Nakon što smo obezbijedili potreban broj primjeraka, elaborate smo dostavili Zajednicama penzionog i invalidskog osiguranja SR Srbije Beograd, SR Hrvatske Zagreb, SR BiH Sarajevo i SAP Vojvodine Novi Sad. To je bilo 18. VII 1976. godine.

Zajednici penzionog i invalidskog osiguranja SR Slovenije, Makedonije, Crne Gore i SAP Kosovo elaborati su dostavljeni 20. 9. 1976. godine.

Poslije toga opet je došlo do izvjesnog mirovanja. To mirovanje pokušali smo mi ovdje iz Udruženja da pokrenemo. Telefonirali smo i pisali Savezu zajednica penzionog i invalidskog osiguranja Jugoslavije Beograd. Posebno smo se interesirali kod Republičke za-

jednice Hrvatske gdje nam je rečeno da sada nemaju referenta za ta pitanja i da je u toku natječaj za popunjenje tog mjesta.

Savez zajednica Jugoslavije nas je obavijestio svojim pismom broj 02-2 od 10. 3. 1977. citiramo:

U vezi sa vašim dopisom od 22. 2. 1977. godine obavještavamo vas, da je stručna grupa za pitanja beneficiranog staža na sastanku održanom 15. februara o. g. razmatrala zahtjeve za utvrđivanje radnih mjesta sa uvećanim stažom radi dogovora zajednica penzijskoinvalidskog osiguranja o zajedničkom radu na rješavanju zahtjeva u smislu Društvenog dogovora iz ove oblasti (Službeni list SFRJ br. 7/76).

S obzirom da je zahtjev tog Poslovnog udruženja novijeg datuma, i u redoslijedu razmatranja prispjelih zahtjeva će se razmatrati u postupku propisanim pomenutim društvenim dogovorom, u stručnoj grupi je dogovoreno da recenziju — ocjenu dokumentacije uz ovaj zahtjev vrše, odnosno daju, zajednice penzijskog osiguranja SR Srbije i SR Makedonije.

Zajednica SR Makedonije sada posebno traži dva do tri primjerka stručne dokumentacije.

Prema tome pitanje beneficiranog staža u slatkovodnom ribarstvu je u toku i uvjereni smo da će biti povoljno riješeno.

**Pero Pogrmilović**

## Iz poslovnog udruženja

Upravni odbor Poslovnog udruženja slatkovodnog ribarstva Jugoslavije održao je 23. 2. 1977. godišnju skupštinu na kojoj je pored ostalog raspravio i usvojio završni račun za 1976. godinu, usvojio plan poslovanja Udruženja za 1977. godinu i razradio plan aktivnosti Udruženja na osnivanju Poslovne zajednice slatkovodnog ribarstva Jugoslavije.

U toku rasprave konstatirano je, da je Poslovno udruženje u toku 1976. godine vrlo dobro poslovalo. Plan izvoza ostvaren je kao nikada do sada. Pored toga Udruženje je aktivno djelovalo i na ostalim poslovima i pitanjima od posebnog interesa za slatkovodno ribarstvo, kao granu privrede.

Da bi se ubrzo rad oko osnivanja Poslovne zajednice upravni odbor je formirao komisiju, koja će okončati rad na izradi samoupravnog sporazuma o osnivanju poslovne zajednice i provesti njeno formiranje.

U tu svrhu je određen plan rada na osnivanju Poslovne zajednice i to:

1. Do 15. 4. o. g. rad komisije na pretresu nacrtu Samoupravnog sporazuma o udruživanju u Poslovnu zajednicu. Usaglašavanje SS sa odredbama ZUR-a i Zakona o udruživanju u opća udruženja i PKJ,

Prepisivanje SS i slanje svim organizacijama na teren — tako da ih prime do 15. 4. 1977. godine.

2. Od 16. 4. do 15. 5. 1977. Rasprava samoupravnog sporazuma u organizacijama udruženog rada i slanje pismenih primjedbi.

3. Od 16. 5. 1977. do 1. 6. 1977. sastanak svih organizacija (U. O.) radi usaglašavanja teksta sporazuma.

4. Od 1. 6. do 15. 6. 1977. usvajanje samoupravnog sporazuma po OUR-e. Samo usvajanje vrši se referendumom (čl. 463 ZUR-a).

5. Od 15. 6. do 1. 7. 1977. Osnivačka skupština.

6. Od 31. 7. do 31. 12. 1977. izrada normativnih akata, organizacioni poslovi i registracija.

U komisiju za izvršenje poslova oko osnivanja Poslovne zajednice slatkovodnog ribarstva Jugoslavije izabrani su drugovi:

1. Popić Pavle direktor ribarskog gazdinstva Beograd, predsjednik, te članovi

2. Davidović Lazo direktor radne organizacije »Riboprodukt« iz Prijedora,

3. Bačmaj Ivan direktor Ribnjačarstva »Siščani«, Cazma,

4. Mijatović Krešo direktor Ribarstva Osijek i

5. Turk Mirko direktor Instituta za ribarstvo Zagreb.

### UDRUŽIVANJE ORGANIZACIJA UDRUŽENOG RADA U OPĆA UDRUŽENJA I PRIVREDNU KOMORU JUGOSLAVIJE

Skupština SFRJ proglasila je zakon o udruživanju organizacija udruženog rada u opća udruženja i Privrednu komoru Jugoslavije. Taj zakon stupio je na snagu dana 18. 1. 1977. godine. Prema ovom zakonu opće udruženje se osniva za unapređenje rada i poslovanja OUR-a jedne ili više grana privrede. Za koje će se grane privrede osnovati opća udruženja određuje skupština Privredne komore Jugoslavije. Prema članu 12 ovog zakona u opće udruženje obavezno se udružuju radne organizacije i njihove poslovne zajednice. Rok za provedbu ovog zakona određen je 4 mjeseca odnosno 18. 5. 1977. godine. Preko ovih općih udruženja radne organizacije postaju članovi PKJ. U tu svrhu PKJ dostavila je svima radnim organizacijama »Polazne osnove o utvrđivanju grana privrede za koje su OUR-a dužne osnovati Opća granska udruženja u Privrednoj komori Jugoslavije.

Polaznim osnovama o utvrđivanju grana privrede za koje su OUR-a dužne da osnuju opća granska udruženja u PKJ predviđeno je osnivanje 28 granskih općih